

Tárgy: Beszámoló a Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum működéséről

Sorszám: III/6.

Előterjesztő: Sápiné Turcsányi Ildikó igazgató,
Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum

Döntéshozatal módja:
Egyszerű szótöbbség

Véleményező bizottság: Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság

Tárgyalás módja:
Nyilvános ülés

Előterjesztés

Békés Város Képviselő-testületének

2012. május 24-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 382/2011. (XII. 1.) határozatával jóváhagyta a 2012. első félévére vonatkozó munkatervét, mely szerint a Képviselő-testület a 2012. májusi ülésén tárgyalja meg a Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum működéséről szóló beszámolót.

Sápiné Turcsányi Ildikó, a Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum igazgatója elkészítette a Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum működéséről szóló beszámolót, melyet az előterjesztéshez mellékelten terjesztünk a T. Képviselő-testület elé.

Kérem az anyag megvitatását, és az alábbi határozati javaslat elfogadását.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum működéséről szóló beszámolót elfogadja.

Felelős: Izsó Gábor polgármester

Határidő: értelem szerint

Békés, 2012. május 15.

Izsó Gábor
polgármester

Jogi ellenjegyző

Pénzügyi ellenjegyző

Beszámoló
A Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum
működéséről

Bevezetés

Mivel a Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum élére 2011. október 1-én kerültem, az intézmény tevékenységéről szóló beszámolómat is ettől az időponttól készítettem.

Feladatainkat a meghatározott létszámmal (3 fő teljes munkaidős szakalkalmazott és 6 fő részmunkaidős üzemviteli alkalmazott) oldottuk meg, bár munkánkat nagyon megnehezítette, hogy nyugdíjba vonuló, felmentési idejét töltő néprajzos muzeológusunk segítségére semmilyen formában nem számíthattunk, mereven elzárkózott megkereséseinktől. Így a szakmai munkát egy szakmuzeológussal kellett ellátnunk.

2011. október 26-án a NEFMI Közgyűjteményi Főosztálya megbízásából Dr. Torbágyi Melinda, a Magyar Nemzeti Múzeum Éremtárának vezetője végzett szakfelüyeleti vizsgálatot a múzeum működési engedélyében foglaltaknak való megfelelés tárgyában. A feltárt hiányosságok alapján a minisztérium 2012 februárjában a működési engedély felülvizsgálatát kezdeményezte, illetve kérésünkre 2012 október 31-ig adott haladékot. A szükséges intézkedések megtétele folyamatban van, a kiállítóhelyek nyitva tartását az előírtaknak megfelelően átalakítottuk. Az átalakítás azonban ismételten felveti a kiállítóhelyek biztonságos működtetéséhez minimálisan elegendő teremőri létszám emelésének szükségességét.

A szakalkalmazott személyi feltételek érdemben július 15-től lesznek teljesíthetőek a néprajzos szakmuzeológus nyugdíjba vonulásával, mivel az előírt álláshelyekre csak ekkortól lesz meg az anyagi fedezet. A minisztériumi vizsgálatban hiányolt műtárgyvédelmi szakember alkalmazását úgy tudjuk megoldani, hogy egy teremőri státuszt átcsoportosítottunk szakalkalmazotti (korábban is létezett) státusszá. A végzettség megszerzését a múzeumban jelenleg közhasznúként dolgozó BA diplomás történész vállalta, felvételijének eredményét most várjuk. Kívánatos lenne a jelenleg számára biztosítható félmunkaidős státusz teljes munkaidősre emelése (ebben az esetben történész végzettségét is tudná használni), ehhez – amennyiben az Önkormányzat számunkra plusz fél státuszt biztosítana – a szükséges pénzügyi fedezetet belső átcsoportosítással elő tudnánk teremteni.

A minisztériumi utasításban előírt módosításokat elvégeztük a Múzeum Szervezeti és Működési Szabályzatán, melyet az Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság 2012. április 23-án elfogadott.

Igyekeztünk eredményesen együttműködni a városi oktatási és kulturális intézményekkel, több programunk csatlakozott pl. 2012 évi Tavaszi Fesztiválhoz (kiállítás megnyitó). A városi civil szervezetekkel, egyházakkal közösen több igen jelentős, kulturális rendezvényt valósítottunk meg:

- Sursum Corda díjátadó a Galériában (március 22.)
- Nefelejcs-díj átadása a Galériában (március 31.)
- KÉSZ-díj átadása a Galériában (április 19.)
- Békés Megyei Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény a Szakma Kiváló Tanulója Országos Verseny megnyitója és eredményhirdetése a Galériában (április 17. és 20.)
- Nefelejcs Vigalom a Tájházban (május 19.)

Nagy eredménynek tartjuk, hogy a múzeum törzsépületében, a Nagyházban, melynek padlásán a tárgyi gyűjtemény nagy része raktározva van, újra üzembe tudtuk helyezni a riasztó berendezést. Ezáltal az állandó kiállítás és a törzsgyűjtemény mechanikus biztosítása megoldódott, remélhetőleg ezzel kölcsönzési feltételeink is nagyban javultak. Ugyanitt kialakítottunk (rendbetettünk) egy folyóvízzel, csöpögtető tálcás mosogatóval ellátott helyiséget, melyet a törvény restaurátorműhelyként számunkra előír.

Szakmai munka

- 2011. október 1-től változás történt a múzeum élén, az igazgatói munkakör átadás-átvétele október 11-én megtörtént, de tételes átadás-átvétel nem volt. Az egyébként is 10 évente kötelező revíziót az Önkormányzat által biztosított szakirányú közmunkásokkal november közepén megkezdtük, befejezése 2012 végére várható. Ezidáig a következő gyűjtemények revíziója történt meg:
Történeti Dokumentációs Gyűjtemény – 16.723 irat
Fotótár – 9.706 fotó
Numizmatika – 1178 db
- Kiállítási anyagot kölcsönöztünk a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum 2011. decemberi „Nyitva van az aranykapu” (vándorkiállítás-ként Mezőberényben „Hintapalinta” című) és 2012. januári „Tarisznyámban palavessző” című kiállításához.

Tudományos tevékenység

S. Turcsányi Ildikó:

- Békés Megyei Múzeumok Közleményei 34. kötetében megjelent a „**Dokumentumok a Békés-Tarhosi Énekiskola (1946-1954) életéről Dr. Gyarmath Olga hagyatékában**” című dolgozata (311-356. oldal, 2 ív)
- „**Kecskeméti Gábor békési olimpikon**” címmel Kecskeméti Gábor életrajza a Békési Téka 46. számaként, 3 ív terjedelemben
- „**Hajnal Ábel emlékezete**” című írása a Békési Újság 2012. évi Kalendáriumában, 82-86. oldal

B. Szűcs Irén:

- „**Pálinka a népi gyógyászatban**” Békési Újság Kalendáriumában 2012. 48-51. oldal
- „**Tarhonya: régóta ismerjük és szeretjük**” Békési Újság Kalendáriumában 2012. 68-71. oldal

Múzeum saját kiadványa, szerkesztés

- Megjelent a Békési Téka 44. száma (Juhász János: Püski Sándor – Emléktábla-avató a Szegedi Kis István Református Gimnáziumban és Vámos László: Beszámoló a Szép Magyar Beszéd anyanyelvi kurzus 16 évről), melyet befogadtunk a sorozatba, a Békési Városvédő- és Szépítő Egyesület és a Megújuló Tarhosért Alapítvány kérésére és finanszírozásával. A kiadvány szerkesztői teendőit S. Turcsányi Ildikó látta el.
- „**Kecskeméti Gábor békési olimpikon**” címmel a Békési Téka 46. száma, 3 ív terjedelemben. A kiadvány a Kecskeméti Gábor Emléknappra jelent meg, több civil szervezet szponzorálásával:
Békési Városvédő- és Szépítő Egyesület,

Békési Öregdiákok Egyesülete,
Békési Múzeumbarátok Köre.

Kiállítási forgatókönyv

S. Turcsányi Ildikó:

- „Főterünk másfélszáz éve” c. kiállításához (23 oldal), Békési Galéria időszakos kiállítóterme, nyílt szeptember 3-án

B. Szűcs Irén:

- „Békés két évszázada az 1711-es újjáüléstől kezdődően” c. tárlathoz (10 oldal), Békési Galéria időszakos kiállítóterme, nyílt 2012. január 22-én

Közművelődési és közönségkapcsolati tevékenység

Kiállítások

- „**Banner János és Békés**”, időszakos kiállítás a Városháza emeleti folyosóján, rendezte, megnyitotta augusztus 25-én S. Turcsányi Ildikó (2011. aug. 25-től)
- „**Főterünk másfélszáz éve**”, időszakos kiállítás a Galéria kistermében, rendezte S. Turcsányi Ildikó, megnyitotta Izsó Gábor polgármester (2011. szept. 3-tól)
- „**Magyar táj, magyar ecsettel**” – Grín Igor fotói, időszakos kiállítás a Galéria nagytermében, megnyitotta Kállai Júlia grafikus (2011. szept. 16. – nov. 4. és dec. 5-től)
- „**Hajnali mesék**” – Horváth Hajnalka alkotóművész kiállítása, időszakos kiállítás a Tájházban (2011. okt. 8. – 9.)
- „**Perzsia kincsei**”, időszakos kiállítás a Galéria nagytermében, megnyitotta Zakeri Hossein kulturális tanácsos (2011. nov. 10. – dec. 2.). A kiállítás megnyitóján a múzeumi megnyitókönnyű megszokottnál jóval nagyobb tömeget vonzott, szerény becslések szerint is mintegy kétszázan voltak.
- „**Békés két évszázada az 1711-es újjáüléstől kezdődően**”, időszakos kiállítás a Galéria kistermében, rendezte B. Szűcs Irén muzeológus és Nagy Ildikó levéltáros, megnyitotta Erdős Norbert kormány megbízott (2012. január 22-től, április 26-án továbbment Muronyba). A megnyitón igen sok vendég jelent meg, ez a rendezvény zárta a tavalyi 300 éves újjáülést ünneplő békési emlékevet. A kiállítást a Nemzeti Kulturális Alapprogramon kiírt, 2306/1617. szám alatt futó nyertes pályázaton nyert 800.000 Ft tette lehetővé. A tárlathoz rendhagyó múzeumi órák is kapcsolódtak, ezeket – összesen tizet – a szakrendező, Nagy Ildikó levéltáros tartotta.
- **Kecskeméti Gábor Emlékiállítás** a Nagyházban, megnyitotta Izsó Gábor polgármester (2012. február 1-től, állandó kiállítás). A tárlat a Kecskeméti Gábor Emléknapon került megnyitásra, ez alkalomból a Nagyházban (mondhatjuk) szokatlanul nagy tömeg jelent meg.
- „**Város – részből**”, Gázsó János fotókiállítása, időszakos kiállítás a Városháza emeleti folyosóján, megnyitotta S. Turcsányi Ildikó (2012. március 29.)
- „**Hatvan év – hatvan kép**” Csuta György festőművész életmű-kiállítása, időszakos kiállítás a Galéria nagytermében, megnyitotta dr. Tuza Béla, a művész barátja (2012. április 7.). A városunkban nagy ismertségnek örvendő festőművész tárlatának megnyitóján ünnepségen szerény becslések szerint is mintegy 250-en voltak jelen.
- „**Játékok a múltból**”, időszakos kiállítás a Galéria kistermében, megnyitotta Deákné Domonkos Julianna (2012. május 11-től)

A kiállítások szervezésével kapcsolatos teendőket, amelyekhez igyekeztünk színvonalas meghívókat, plakátokat is készíttetni, S. Turcsányi Ildikó és Egri Tünde látta el, a technikai kivitelezést (bontás, rendezés, esetenként anyagválogatás, szállításhoz csomagolás, stb.) Egri Tünde végezte a múzeum üzemviteli alkalmazottaival közösen. A kiállításokról, megnyitókról és egyéb közművelődési eseményekről az adattár számára fotódokumentációt készítettünk.

Múzeumi órák

S. Turcsányi Ildikó múzeumi óra sorozatot hirdetett a 2011/2012-es tanévre általános és középiskolások részére az alábbi témákban:

1. Békés területének története a kezdetektől
tematikus tárlatvezetés az „Évszázadok viharában” című állandó kiállítás (Nagyház, Széchenyi tér 6.) régészeti és történeti részében
2. A neolitikus forradalom
”tapogató” múzeumi óra a Galéria (Széchenyi tér 4.) karzatán, a povádzugi leletmentés régészeti anyagának felhasználásával
3. A régész munkája
Power Point programmal kísért előadás, melyet helyben az iskolákban, projektorral ellátott teremben tart
4. A honfoglaló magyarok régészeti hagyatéka
Power Point programmal kísért előadás, melyet helyben az iskolákban, projektorral ellátott teremben tart
5. Kérdések a békési várról és az azt körülvevő középkori településről
Power Point programmal kísért előadás, melyet vagy a Galéria (Széchenyi tér 4.) közművelődési szobájában, vagy helyben az iskolákban, projektorral ellátott teremben tart, azonban csak erősen érdeklődő kiscsoportoknak (szakkör, fakultáció) ajánlottuk.
6. Piramisok itt és ott
Power Point programmal kísért előadás, melyet vagy a Galéria (Széchenyi tér 4.) közművelődési szobájában, vagy helyben az iskolákban, projektorral ellátott teremben tart.

A meghirdetett rendhagyó történelem órák keretében a 3. témából 2 órát (november 21. és 22.), a 4. témából 1 órát (november 16.) tartott a Hepp Ferenc Ált. Isk. osztályai számára.

Előadások

B. Szűcs Irén

- A békési nép élete az életmódváltozás tükrében 1711-től a XX. sz. elejéig (Könyvtár, október 24. 300-as évforduló)

S. Turcsányi Ildikó

- November 14-én „A békési címer” címmel előadást tartott a Békés város újjáülésének 300. évfordulója alkalmából a Békési Városvédő és Szépítő Egyesület, a Békési Könyvtárért Alapítvány és a Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum által szervezett előadássorozat részeként

Szakmai kapcsolatok

- A Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum, mint társrendező vett részt a Békés város újjáülésének 300. évfordulójára a Békési Városvédő és Szépítő Egyesülettel és a Békés Városi Püski Sándor Könyvtárral közösen 2011 őszén szervezett vetélkedősorozatban. Ennek részeként muzeológusaink előadásokat tartottak (B. Szűcs Irén a

békési nép életéről, S. Turcsányi Ildikó a békési címerről), illetve S. Turcsányi Ildikó tematikus tárlatvezetést tartott a vetélkedők részt vevő diákoknak a múzeum állandó várostörténeti kiállításában.

- 2011 tavasza óta közreműködünk a Békési Közkincs Kerekasztal munkájában, melynek eredményeképpen a tavalyi év folyamán nívós kiadvány is született térségünk turisztikai kínálatáról.

Médiakapcsolatok

Jónak mondható a kapcsolatunk a helyi, városi média szereplőivel, így a Békési Újság című helyi lappal, a BékésMátrix internetes honlappal, a Torony Rádióval, több rendezvényünket közvetítette a Békés Tv is. Néhány alkalommal sikerült idecsábítanunk a Csaba Tv stábját, október-november folyamán több részletben készített ismertetőt városunkról a Hazai Turizmus Produkció.

Békés, 2012. május 14.

.....
Sápiné Turcsányi Ildikó
múzeumigazgató